

In optocht naar de Apocalyps

Maria Kapteijns uit Eindhoven toont in De Kunstpraktijk in Veldhoven een reeks van grafiekbladen, van in totaal 20 meter. Carnaval in Eindhoven, PSV en Koningsdag zijn enkele uitgangspunten.

Anneke van Wolfswinkel

Langzaam lopen ze voorbij, honderden mensen. Mensen met rolkoffers, in leeuwenpakken, met boodschappentassen, buggy's, paraplu's, PSV-sjaaltjes, carnavalshoeden, trommels en tuba's. Mannen en vrouwen, kinderen, af en toe een hond. Mensen op de fiets, in een scootmobiel, in groepen, in tweetallen, alleen. Ze lijken op weg te zijn naar, of weg te lopen ná verschillende feesten: carnaval, de kampioenswedstrijd van PSV, of Koningsdag. Allemaal samen vormen ze een los-vaste optocht over een reeks van grafiekbladen van 20 meter lang, getiteld *Passage*, getekend door de Eindhovense kunst-

Het versterkt het gevoel zelf deel uit te maken van een optocht

naar Maria Kapteijns.

Uitzoomend zie je één grote compositie. Er zit een doorgaande beweging in, een ritme, maar er zijn ook duidelijk verschillende delen, als in een symfonie. Het beginpunt is een draaikolk van pijlen tegen een witte achtergrond, het eindpunt ook. Daartussen lopen de mensen, niet allemaal dezelfde kant op overigens, en steeds wisselt de achtergrond.

Van een Eindhovens straatbeeld (met Blob!) naar een markt, naar een park, een kerk of het Colosseum. Als je er langs loopt, met je neus op het papier, zie je een adembenemende hoeveelheid details. Stadsplattegronden, en opgeblazen structuren van insectenvleugels, motieven die Kapteijns in eerder werk ook gebruikte. In het platte vlak, in felle kleuren en behorend tot een andere werkelijkheid dan de voortsjokkende mensen zweven kikkers, muggen en straaljagers, als Bijbelse plagen. En die vier verklede mannen, aan het begin, verkleed als kalf, adelaar, leeuw en mens? Daar staan de na-

men van de vier evangelisten bij geschreven: Lukas, Johannes, Markus en Mattheüs. Dan ontdek je dat sommige mensen, ogenschijnlijk nietsvermoedend, engelenvleugels op hun rug hebben. Tegen het eind doemen ruiters op, op donkere paarden. Die vermenging van het alledaagse met het mythische is subtiel, maar bijzonder spannend.

Wandtapijt

De verwijzingen naar de Apocalyps, het laatste Bijbelboek waarin de strijd tussen engelen en duivels wordt beschreven, vormen maar één laag van de vele. Kapteijns verwijst naar het 14e eeuwse Wandtapijt van de Apocalyps in het Franse Angers, een verhalend wandtapijt van maar liefst 100 meter lang en 4,5 meter hoog waarop die strijd tussen goed en kwaad wordt uitgebeeld. Maar ze verwijst ook naar de Chinese traditie van rolschilderijen waarop zeer uitgebreide aaneenschakelingen van scènes staan. Het enorme rolschilderij van de hedendaagse Chinese kunstenaar Qiu Zhijie, dat in 2017 te zien was in het Van Abbemuseum, was voor Kapteijns een belangrijke inspiratiebron.

De gelaagdheid van het werk is ook letterlijk: alle bladen zijn in meerdere lagen gedrukt, met oog voor detail en enorm vakmanschap. Subtiel brengt Kapteijns harmonieën en contrasten aan: grove vormen naast fijne lijntekeningen, rustige vlakken naast dicht getekende gedeeltes.

Optocht

De Kunstpraktijk nodigde Matty Christensen en Bert Staal uit om nog een laag aan *Passage* toe te voegen. Dus loop je langs de grafiekbladen over een paadje van witte schoenafdrukken op de vloer. Het versterkt het gevoel zelf deel uit te maken van een optocht.

In de achterkamer, die dienst doet als B&B, heeft het duo een wand bedekt met een opgeblazen foto: een rij mensen, toeschouwers, op de rug gezien. Waar ze naar kijken, is niet duidelijk, een wielervedstrijd misschien, een optocht? Doordat je in dezelfde positie staat als zij, kijk je over hun schouders mee en word je vanzelf medeplichtig – maar waar aan?

VOOR / BIJ de Optocht, De Kunstpraktijk, Veldhoven, t/m 6 augustus.
info: de.kunstpraktijk.nl

▲ Letterlijk en figuurlijk gelaagd grafiekwerk van Maria Kapteijns.

FOTO MARIA KAPTEIJNS